

Visio

Bewegen met een ernstige meervoudige beperking (EMB)

Tips voor omgang en begeleiding. Kinderen en volwassenen met EMB hebben te maken met een combinatie van een (zeer) ernstige verstandelijke beperking en zintuiglijke en motorische problemen.

Beginsituatie

Informeer naar de leerling. Bijvoorbeeld:

1. Welke ontwikkelingsleeftijd heeft de leerling?
2. Welke lichamelijke functies zijn aangedaan en welke aandoeningen spelen een rol? Is er bijvoorbeeld sprake van een visusbeperking, epilepsie, scoliose of een hoge of lage spierspanning.
3. De manier van communiceren. Kan de leerling praten en adequaat antwoorden of kan hij op een andere manier antwoord geven op een gesloten vraag?
4. Zijn er bepaalde bewegingen die voorkomen moeten worden?
5. Wat motiveert de leerling tot actie? Bijvoorbeeld auditieve prikkels of een bepaalde begeleidingsstijl.
6. Op welke prikkels reageert de leerling negatief, bijvoorbeeld (harde) muziek of bepaalde woorden?
7. Kan de rolstoel gebonden leerling zich verplaatsen wanneer hij uit de rolstoel is? Zo ja, op welke manier?

Organisatie

1. Haal alle overbodige materialen uit de zaal. Dit zorgt dat er minder prikkels in de omgeving zijn en maakt het veiliger.
2. Activiteiten vaak herhalen. Eventueel na een tijdje dezelfde oefeningen in een andere vorm gieten.
3. Activiteiten aanpassen aan het thema in de klas of het seizoen voor herkenbaarheid.
4. Duidelijke en herkenbare start en einde van de les, bijvoorbeeld met een liedje. Ook toe te passen bij einde van activiteit of wissel naar andere activiteit.
5. Zorg voor voorspelbaarheid in jouw les. Activiteiten en materialen steeds op dezelfde plek laten staan. Dit gezien het gevaar van vallen over materialen op onverwachte plekken op de grond en ook om voorspelbaarheid voor de kinderen te verkrijgen.
6. Auditieve en/of tactiele prikkels toevoegen aan activiteiten als beloning.
7. Probeer de leerling zo zelfstandig mogelijk te laten bewegen.
8. Probeer waar mogelijk de activiteiten zo aan te bieden dat ze weinig uitleg behoeven en weinig aanvullende info nodig hebben.

Coachen/begeleiden/differentiëren

1. Pas je gesproken taal aan. Gebruik korte zinnen en spreek langzaam. Laat alle begeleiders dezelfde termen gebruiken.
2. Benoem duidelijk de naam van de leerling en eventuele begeleider bij het uitdelen van de opdrachten.
3. Soms duurt het langer dan je gewend bent totdat er reactie komt van de leerling. Wacht hierop, heb geduld. Herhaal zo nodig je vraag of opdracht.
4. Werk zoveel mogelijk met individuele opdrachten, zodat goed aangesloten kan worden op de individuele mogelijkheden en behoeften.
5. Sluit aan bij de belevingswereld van de leerling. Dit kan bijvoorbeeld door het zingen van een liedje ter ondersteuning.
6. Spreek de leerling aan op wat hij (nog) wel kan. Wat niet (meer) kan is niet interessant. Grenzen opzoeken/verleggen kan, maar vraag niet het onmogelijke. Succeservaring en plezier is het belangrijkste.
7. Blijf de leerling observeren. Wanneer de leerling plezier heeft in een opdracht stop dan niet te snel, omdat jij denkt dat het saai wordt.
8. Voeg bij blinde en zeer slechtziende leerlingen auditieve ondersteuning toe. Geef korte en duidelijke commando's. Je kunt naast je stem ook richting aangeven door in je handen te klappen, ergens op te kloppen, een belletje te laten horen of door te fluiten.

Kijk goed naar de leerling en stel jezelf steeds de vraag: waar raakt deze leerling door geprikkeld? Waar zit de beleving? Ga hier samen naar op zoek.

Evaluatie

1. Evalueer, als dit mogelijk is, met de leerling zelf. Hoe is het gegaan in de les? Wat vond je leuk? Wat vond je niet leuk?
2. Evalueer daarnaast met de begeleiders vanuit de klas. Zij kunnen vaak het best de leerling 'lezen' en dus aangeven of een aanpak of activiteit bij de leerling past.

Heb je nog vragen?

De helpdesk Sport en Bewegen staat voor je klaar. Vul het contactformulier in of stuur een mail naar bewegenensport@visio.org. We helpen je graag!

[Lees meer over de helpdesk Sport en Bewegen](#)

Wil je meer weten over sporten met een visuele beperking? Kijk op kennisportaal.visio.org/sporten

